

Matematyka 3

Suma szeregu

? Sum

Sum[f, {i, i_{max}}] evaluates the sum $\sum_{i=1}^{i_{max}} f$.

Sum[f, {i, i_{min}, i_{max}}] starts with $i = i_{min}$.

Sum[f, {i, i_{min}, i_{max}, di}] uses steps di .

Sum[f, {i, {i₁, i₂, ...}}] uses successive values $i_1, i_2, \dots$.

Sum[f, {i, i_{min}, i_{max}}, {j, j_{min}, j_{max}}, ...] evaluates the multiple sum $\sum_{i=i_{min}}^{i_{max}} \sum_{j=j_{min}}^{j_{max}} \dots f$.

Sum[f, i] gives the indefinite sum $\sum_i f$. >

Przykład 1:

Sum[1 / ((n + 1) * n), {n, 1, Infinity}]
1

Przykład 2:

Sum[α^n, {n, 1, Infinity}]
 $-\frac{\alpha}{\alpha - 1}$

Promień zbieżności szeregu

GenerateConditions

Parametr funkcji Sum: GenerateConditions→True

Pokazuje wynik i warunek

Sum[expr, {n, n_{min}, n_{max}}, GenerateConditions→True]

? GenerateConditions

GenerateConditions is an option for Integrate, Sum, and similar functions that specifies whether explicit conditions on parameters should be generated in the result. >

Przykład 1:

```
Sum[1 / ((n + 1) * n), {n, 1, Infinity}, GenerateConditions -> True]
```

1

Przykład 2:

```
Sum[α^n, {n, 1, Infinity}, GenerateConditions -> True]
```

ConditionalExpression[- $\frac{\alpha}{\alpha - 1}$, |α| < 1]

SumConvergence

Pokazuje warunek dla którego suma jest zbieżna

? SumConvergence

SumConvergence[f, n] gives conditions for the sum $\sum_n^{\infty} f$ to be convergent.

SumConvergence[f, {n₁, n₂, ...}] gives conditions for the multiple sum $\sum_{n_1}^{\infty} \sum_{n_2}^{\infty} \dots f$ to be convergent. >

Przykład 1:

```
SumConvergence[1 / ((n + 1) * n), n]
```

True

Przykład 2:

```
SumConvergence[α^n, n]
```

|α| < 1

Zadanie 1

Policz:

- sumy szeregów przy pomocy funkcji Sum[] z opcją GenerateConditions->True
- warunek zbieżności przy pomocy funkcji SumConvergence[]

a) $\frac{(-1)^{n+1} t^n}{n}$

b) $\frac{(-1)^n t^{2n}}{(2n)!}$

c) $2^{-n} t^n$

Równania rekurencyjne

RSolve

Rozwiązuje równanie rekurencyjne

? RSolve

RSolve[eqn, a[n], n] solves a recurrence equation for a[n].

RSolve[{eqn1, eqn2, ...}, {a1[n], a2[n], ...}, n] solves a system of recurrence equations.

RSolve[eqn, a[n1, n2, ...], {n1, n2, ...}] solves a partial recurrence equation. >

Przykład:

$a_{n+1} = -\frac{2a_n}{n+1}$ z warunkiem początkowym $a_0 = a_0$

RSolve[{a[n+1] == -2 a[n] / (n+1), a[0] == a0}, a[n], n]

$$\left\{ \left\{ a(n) \rightarrow \frac{a_0 (-2)^n}{(2)_{n-1}} \right\} \right\}$$

Symbol Pochhammera

Pochhammer[k, n]

$(k)_n$

$(k)_n = \Gamma(n+k) / \Gamma(k)$

Dla $n \in \mathbb{N}$:

$$(k)_n = \frac{(k+n-1)!}{(k-1)!}$$

$$(1)_n = n!$$

Zadanie 2

Wyznacz jawny wzor na a_n dla formuły rekurencyjnej
 $a_{n+1} = n \cdot a_n$ z warunkiem początkowym $a_1 = 1$

Zapisz rozwiązanie w postaci funkcji $\Gamma[n]$
 Ile wynosi $\Gamma[1/2]$?

Gamma

Gamma [n]

Dla $n \in \mathbb{N}$

$$\Gamma(n+1) = n!$$

$$\Gamma\left(n + \frac{1}{2}\right) = \sqrt{\pi} \frac{(2n)!}{4^n n!}$$

Zadanie 3

Wyznacz jawny wzor na a_n za pomocą a_0 (lub a_1) z następujących formuł rekurencyjnych ($n \geq 0$)

a) $a_{n+1} = -\frac{(n+2)a_n}{2(n+1)}$

b) $a_{n+1} = -\frac{a_n}{(n+1)^2}$

c) $a_{n+2} = -\frac{a_n}{(n+1)(n+2)}$

d) $a_{n+2} = \frac{(n+1)a_n}{4(n+2)}$

Podwójna silnia

$$(2n)!! = 1 * 2 * 4 * 6 * \dots * (2n-2) * (2n)$$

```
Factorial2[2 n]
```

```
(2 n)!!
```

```
(2 n) !!
```

```
(2 n)!!
```

```
Table[(2 n) !!, {n, 0, 5}]
```

```
{1, 2, 8, 48, 384, 3840}
```

$$(2n+1)!! = 1 * 3 * 5 * 7 * \dots * (2n-1)$$

```
(2 n + 1) !!
```

```
(2 n + 1)!!
```

```
Factorial2[2 n + 1]
```

```
(2 n + 1)!!
```

```
Table[(2 n + 1) !!, {n, 0, 5}]
```

```
{1, 3, 15, 105, 945, 10395}
```

Zadanie 4

Rozwiń funkcje $(2n)!!$ i $(2n+1)!!$ przy pomocy `FunctionExpand` następnie uprość wynik przy pomocy `Simplify` z założeniem $n \in \text{Integers}$ && $n \geq 0$

? FunctionExpand

FunctionExpand[*expr*] tries to expand out special and certain other functions in *expr*, when possible reducing compound arguments to simpler ones. FunctionExpand[*expr*, *assum*] expands using assumptions. >>

Pochodna funkcji`x'[t]` $x'(t)$ `Derivative[1][x][t]` $x'(t)$ `D[x[t], t]` $x'(t)$ `Derivative[7][x][t]` $x^{(7)}(t)$ `D[x[t], {t, 7}]` $x^{(7)}(t)$ `D[x[t1, t2], t1]` $x^{(1,0)}(t1, t2)$ `D[x[t1, t2], {t1, 2}, {t2, 3}]` $x^{(2,3)}(t1, t2)$ `Derivative[2, 3][x][t1, t2]` $x^{(2,3)}(t1, t2)$

Równania różniczkowe

Przykłady równań:

a)

$$x'[t] - 5 * x[t] == 1$$

$$x'(t) - 5x(t) = 1$$

b)

$$x''[t] + 4 x[t] == 7$$

$$x''(t) + 4x(t) = 7$$

c) układ równań

$$\{x1'[t] == x1[t] - a x2[t], x2'[t] == x1[t] - x2[t]\}$$

$$\{x1'(t) = x1(t) - ax2(t), x2'(t) = x1(t) - x2(t)\}$$

d) równanie z warunkiem początkowym

$$\{x'[t] - 5 * x[t] == 1, x[0] == 5\}$$

$$\{x'(t) - 5x(t) = 1, x(0) = 5\}$$

DSolve

? DSolve

DSolve[eqn, y, x] solves a differential equation for the function y, with independent variable x.

DSolve[eqn, y, {x, xmin, xmax}] solves a differential equation for x between xmin and xmax.

DSolve[{eqn1, eqn2, ...}, {y1, y2, ...}, ...] solves a list of differential equations.

DSolve[eqn, y, {x1, x2, ...}] solves a partial differential equation. >>

Przykłady

a)

$$\text{DSolve}[x'[t] - 5 * x[t] == 1, x[t], t]$$

$$\left\{ \left\{ x(t) \rightarrow c_1 e^{5t} - \frac{1}{5} \right\} \right\}$$

b)

$$\text{DSolve}[x''[t] + 4 x[t] == 7, x[t], t]$$

$$\left\{ \left\{ x(t) \rightarrow c_2 \sin(2 t) + c_1 \cos(2 t) + \frac{7}{4} \right\} \right\}$$

Zadanie 5

Rozwiąż równania różniczkowe:

a) $x'(t) + x(t) = 1+t$

b) $(1 - t^2)x''(t) - 6tx'(t) - 4x(t) = 0$

c) $4t^2x''(t) - 2t(t+2)x'(t) + (t+3)x(t) = 0$

d) $2tx''(t) + 3x'(t) - x(t) = 0$

Równanie z warunkiem początkowym

$$\text{DSolve}[\{x'[t] - 5 * x[t] == 1, x[0] == 5\}, x[t], t]$$

$$\left\{ \left\{ x(t) \rightarrow \frac{1}{5} (26 e^{5 t} - 1) \right\} \right\}$$

Zadanie 6

Rozwiąż równania różniczkowe z warunkiem początkowym

a) $x'(t) = 4(t^2+1)$, $x(\pi/4)=1$

b) $t x'(t) + x(t) = e^t$, $x(1)=2$

Zad 7

Rozwiąż równanie ruchu z siłą harmoniczną i z tłumieniem

$$\frac{d^2 x}{dt^2} + 2b \frac{dx}{dt} + \omega^2 x == 0$$

z warunkami początkowymi $x(0)=0$, $x'(0)=1$

Zapisz rozwiązanie w postaci funkcji $x[t,b,\omega]$

narysuj wykres x od t :

- dla $b=8$, $\omega=4$
- dla $b=1$, $\omega=8$
- dla $b=3=\omega$ (najpierw policz granice funkcji x gdy $\omega \rightarrow b$)

Zad 8

Rozwiąż równanie ruchu z siłą harmoniczną, tłumieniem i z siłą wymuszającą

$$\frac{d^2 x}{dt^2} + 2b \frac{dx}{dt} + \omega^2 x = F \sin[\Omega t]$$

z warunkami początkowymi $x(0)=0$, $x'(0)=1$

Zapisz rozwiązanie w postaci funkcji $x[t,b,\omega,F, \Omega]$

Narysuj wykresy od t dla $\Omega = \text{CzestoscRez}[b,\omega]$

gdzie:

$$\text{CzestoscRez}[b,\omega] = \sqrt{\omega^2 - 2b^2}$$

Narysuj wykres x od t :

- dla $b=0.1$, $\omega=8$, $F=1$ (słabe tłumienie)
- dla $b=2$, $\omega=8$, $F=1$ (silne tłumienie)